

PROGRAMMABOEKJE

Atlas van Apeldoorn:

ZEVENHUIZEN

14.06 - 30.11.2024

CODA

www.coda-apeldoorn.nl/atlas

INLEIDING

Zevenhuizen, een grote en veelzijdige wijk met een geheel eigen karakter aan de noordoostkant van Apeldoorn. Wat ooit haast onbegaanbaar moerasgebied was, is in de loop der eeuwen veranderd van een gebied voor landbouw en industrie tot de grote woonwijk zoals we die nu kennen.

In de serie Atlas van Apeldoorn zet CODA in samenwerking met partners van het Erfgoedplatform Apeldoorn, bewoners en andere betrokkenen elk jaar één wijk of dorp in de gemeente Apeldoorn in de schijnwerpers. Dit jaar is dat de Apeldoornse wijk Zevenhuizen. Er is in Apeldoorn waarschijnlijk geen woonwijk waar de afgelopen 50 jaar zoveel gebeurd is als in Zevenhuizen. Sommige veranderingen liggen misschien nog wel vers in het geheugen, zoals de sloop van vijf flats aan de Parelvisserstraat en de Tannhäuserstraat.

Vanaf 14 juni staan tal van activiteiten gepland die de geschiedenis van Zevenhuizen weer tot leven brengen of die Zevenhuizen vanuit een nieuw perspectief belichten. Welke activiteiten dat zijn en wanneer deze op de agenda staan, is in dit programmaboekje te lezen. Voor het meest actuele overzicht verwijzen we je ook graag naar de website van CODA, het Erfgoedplatform Apeldoorn en andere deelnemende organisaties; een overzicht hiervan vind je op pagina 24.

Wij wensen je veel plezier tijdens deze achttiende editie van de Atlas!

Projectgroep Atlas van Apeldoorn

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	pagina 2
Voorwoord	pagina 4
Ontdek Zevenhuizen: het programma	pagina 5
Fiets - en wandelroutes.....	pagina 14
De geschiedenis van Zevenhuizen	pagina 17
Leestips	pagina 24
Relevante websites	pagina 24
Het grote verhaal van Apeldoorn	pagina 25
Ruimte voor Erfgoed	pagina 25
Colofon	pagina 26

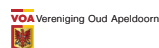
CODA

äpeldoorn

ivn natuur
educatie
Apeldoorn

VOORWOORD

Zevenhuizen heeft een bijzondere plek in mijn hart. Ik ben er misschien niet geboren, maar wel getogen. Van mijn vierde tot mijn eenentwintigste woonde ik aan de Lavendelstraat en daar kijk ik met veel plezier op terug. Het Mheenpark vormt voor mij toch wel de rode draad uit die tijd. In het park gingen we urenlang vissen en eindeloos voetballen. En in de winter sleetje rijden van de hoge bult. Ook aan mijn tijd als badmeester in zwembad de Sprenkelaar bewaar ik warme herinneringen.

Dat de Atlas van Apeldoorn dit jaar in het teken staat van Zevenhuizen vind ik daarom meer dan verdiend. Een blik op dit programmaboekje laat zien dat er genoeg te beleven is. Hulde aan de mensen die ervoor gezorgd hebben dat er ook dit jaar een mooi programma is dat staat als een huis. Ik mag dan bijna twintig jaar in de wijk gewoond hebben, maar ook voor mij bevat het programma nog voldoende verrassingen.

Dat vind ik misschien nog wel het meest waardevolle van de Atlas; dat je verrast wordt in je eigen wijk en dat je met andere ogen naar de buurt kijkt waar je elke dag loopt, fietst en wandelt. Ik moedig je dan ook van harte aan deel te nemen aan de activiteiten. Trek er met buurtgenoten op uit en leer je wijk en elkaar beter kennen. Ik ben ervan overtuigd dat dat het wonen in Zevenhuizen nóg leuker maakt.

Marco Wenzkowski
Wijkwethouder Zevenhuizen

ONTDEK ZEVENHUIZEN: HET PROGRAMMA

Wandelen door Zevenhuizen, per fiets op ontdekking door dit stukje Apeldoorn, een lezing bijwonen of een expositie bekijken: in dit boekje vind je een gevarieerd en verrassend overzicht van activiteiten waarbij je meer te weten komt over Zevenhuizen en haar bijzondere geschiedenis.

Vanaf 14 juni kun je aan verschillende activiteiten meedoen die CODA en/of de samenwerkende organisaties van het Erfgoedplatform Apeldoorn georganiseerd hebben. Een overzicht van deze activiteiten vind je op de volgende pagina's.

Deelname aan deze activiteiten is gratis; in een aantal gevallen moet je je wel van tevoren aanmelden. Indien dat het geval is, is dat duidelijk bij de betreffende activiteit vermeld.

Tip: houd de website van de betreffende vereniging of organisatie in de gaten voor het laatste nieuws en eventuele wijzigingen.

Opening Atlas van Apeldoorn: Zevenhuizen

Datum Zaterdag 15 juni 2024
Tijd 13.00 - 14.00 uur
Locatie Stadsdeelhart winkelcentrum Anklaar (Operaplein; hoek Sluisoordlaan-Laan van Zevenhuizen)

De Atlas van Apeldoorn wordt zaterdag 15 juni tussen 13.00 en 14.00 uur geopend op het voorplein van winkelcentrum Anklaar. Naast toespraken door Marco Wenzkowski (Wijkwethouder Zevenhuizen) en Ben Mouw (voorzitter Erfgoedplatform Apeldoorn) is er muziek van De Apeldoornse Pijpers (DAP). Aansluitend kun je meefietsen met de architectuurfietsroute die door Architectuurcentrum Bouwhuis is samengesteld.

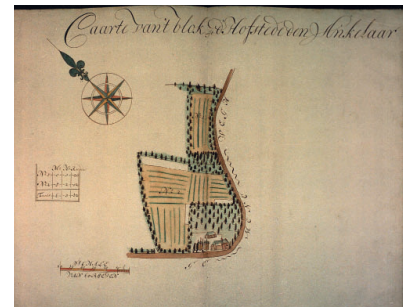

Luchtopname van Sluisoord in richting vanaf de Laan van Zevenhuizen, 1972

ACTIVITEITEN op datum

Lezing 'De archeologie van Zevenhuizen, van prehistorie tot heden'

Datum Vrijdag 14 juni 2024
Vertrektijd 20.00 - 21.30 uur
Vertrekpunt De Ontmoeting (Deventerstraat/hoek Bloemheuvellaan, achter de Julianakerk)

Hofstede den Anklaar, Justus van Broeckhuysen, 1708

De voorgeschiedenis van dit gebied is veel rijker dan het ontstaan uit zeven huizen. Denk aan jagers-verzamelaars in de prehistorie, maar ook aan landgoederen van latere tijd.

Janneke Zuyderwyk en Masja Parlevliet (vakgroep Cultuur en Erfgoed, gemeente Apeldoorn) vertellen je meer over de archeologie van Zevenhuizen en omgeving. Over wat er ooit is opgegraven, maar ook over wat er nog in de bodem kan liggen.

Architectuurfietsroute | 3 uur

Datum Zaterdag 15 juni 2024
Vertrektijd 14.00 uur
Vertrekpunt Stadsdeelhart winkelcentrum Anklaar (Operaplein; hoek Sluisoordlaan-Laan van Zevenhuizen)

Ontdek onder begeleiding van architectuurhistoricus Evelien van Es de architectuur van Zevenhuizen! Deze fietsroute is in het kader van de Dag van de Architectuur samengesteld door architectuurcentrum Bouwhuis en leert je meer over de opzet van Zevenhuizen, de verschillende bouwontwerpen, keuzes voor materiaal gebruik en de wijkindeling in combinatie met groenvoorziening. Er wordt onderweg regelmatig gestopt om uitleg te geven bij verschillende plekken.

ArcheoHotspot Veluwe

Datum	Zondag 16 juni 2024
Tijd	12.00 - 17.00 uur
Locatie	Winkelcentrum Anklaar (Operaplein)

Tijdens de Nationale Archeologiedagen komt de Veluwe ArcheoHotspot naar Zevenhuizen. Bij deze hotspot kom je van alles te weten over de archeologie van de Veluwe en van Zevenhuizen in het bijzonder. Ontdek tijdens verschillende activiteiten meer over de Veluwe bodem, de vondsten en opgravingen en over het restaureren van aardewerk. Heb je zelf thuis een bodemvondst liggen? Neem deze dan mee naar het bodemvondsten-sprekuur en laat een specialist ernaar kijken. Geïnteresseerden kunnen hier ook kosteloos het archeologisch jaaroverzicht ophalen, waarin alle archeologische onderzoeken van 2023 in de gemeente Apeldoorn vermeld staan.

ArcheoHotspot Veluwe

Expositie Atlas van Zevenhuizen

Datum	Maandag 17 juni t/m zondag 11 augustus 2024
Tijd	www.coda-apeldoorn.nl/openingstijden
Locatie	CODA Erfgoedhuis (CODA Centrale Bibliotheek, Vosselmanstraat 299)

In CODA Erfgoedhuis is in bovengenoemde periode een expositie te zien over de geschiedenis van Zevenhuizen. Aan de hand van een groot aantal foto's en objecten kom je meer te weten over deze woonwijk. Deze expositie is - onder voorbehoud - in september en oktober in diverse winkels in winkelcentrum Anklaar te zien.

Pottenbakkerij van Andreë, ca. 1920, J. Suk

Erfgoedwandeling | 1,5 uur

Datum	Zondag 23 juni 2024
Vertrektijd	14.00 uur
Vertrekpunt	Mariëndaal, parkeerplaats vlak bij nummers 1 t/m 3

Met een gids zie je meer! Wandel daarom met een gids van het Apeldoorns Gidsen Collectief door een deel van de wijk Zevenhuizen. Er wordt tijdens deze korte wandeling regelmatig gestopt waarbij er veel aandacht is voor de historie van de wijk, voor de gebouwen die er stonden of nog staan en voor mensen die hun stempel op de wijk hebben gedrukt.

Deze wandeling staat ook gepland op 24 augustus en 9 november.

Lezing 'Oud Zevenhuizen'

Datum	Woensdag 26 juni 2024
Tijd	14.00 - 16.30 uur
Locatie	De Ontmoeting (Deventerstraat/hoek Bloemheuvellaan, achter de Julianakerk)

Huib Ummels is historicus en kenner van het Apeldoornse erfgoed en hij neemt je in zijn lezing mee naar de tijd van Oud Zevenhuizen, de periode voordat de wijk Zevenhuizen in de jaren vijftig en zestig tot stand kwam.

Opening pluktuin 'Het Talud'

Datum	Zondag 30 juni 2024
Tijd	11.00 uur
Locatie	Kinderboerderij Laag Buurlo (Homerusstraat 8)

Verscholen achter op het terrein van de kinderboerderij vind je de taludweide, waar de dieren tot voor kort jarenlang geweid hebben. Omdat er op die plek geen toezicht is op de dieren, is het idee ontstaan om er een pluk-moestuin van te maken. Met dit idee hebben we binnen Accres de Innovatieprijs 2023 gewonnen. Bewoners uit de wijk kunnen in deze pluktuin hun eigen voedsel verbouwen of er naartoe om te ontspannen. 'Het Talud' wordt 30 juni feestelijk geopend met onder andere een markt rond het thema 'duurzaam boeren'. Zodra het programma bekend is, is dit te lezen op www.kinderboerderijenapeldoorn.nl/laag-buurlo en via social media.

Zomeravondwandeling Mheenpark

Datum	Dinsdag 2 juli 2024
Tijd	19.30 - 21.00 uur
Locatie	Volgt per mail na aanmelding
Aanmelden	www.ivn-apeldoorn.nl

Wandel met een natuurgids van IVN door het Mheenpark en kom onder andere meer te weten over de verschillende bomen in het park, het monumentaal erfgoed.

Mheenpark

Fietstocht Zevenhuizen-Broekland | 30 km

Datum	Woensdag 21 augustus 2024
Vertrektijd	13.30 uur
Vertrekpunt	De Woonboulevard (Het Rietveld 10)
Tijdsduur	Circa drie uur
Aanmelden	www.fietsgilde-apeldoorn.nl/programma of telefonisch (06-83605380)

Deze fietsroute, onder begeleiding van een gids van het Fietsgilde, gaat via de wijk Zevenhuizen door Zuidbroek, het polderlandschap de Weteringse Broek, de Nieuwe Wetering en Broekland naar De Gathe, waar we bij De Gatherhof pauzeren. In Zevenhuizen bekijken we een aantal objecten die met de geschiedenis van Zevenhuizen te maken hebben, zoals het voormalig Rijks Computercentrum, de voormalige Dynamo Hal en de Trekweg.

Erfgoedwandeling | 1,5 uur

Datum	Zaterdag 24 augustus 2024
Vertrektijd	14.00 uur
Vertrekpunt	Mariëndaal, parkeerplaats vlak bij nummers 1 t/m 3

Met een gids zie je meer! Wandel daarom met een gids van het Apeldoorns Gidsen Collectief door een deel van de wijk Zevenhuizen. Er wordt tijdens deze korte wandeling regelmatig gestopt waarbij er veel aandacht is voor de historie van de wijk, voor de gebouwen die er stonden of nog staan en voor mensen die hun stempel op de wijk hebben gedrukt.

Deze wandeling staat ook gepland op 23 juni en 9 november.

Lezing 'Aanleg Mheenpark'

Datum	Woensdag 18 september 2024
Tijd	14.00 - 16.30 uur
Locatie	De Ontmoeting (Deventerstraat/hoek Bloemheuvellaan, achter de Julianakerk)

Henk Barkhof, ontwerper van het Mheenpark, vertelt over de totstandkoming van dit langgerekte park, dat verdeeld is in groene compartimenten met elk een eigen functie. Deze langgerekte vorm is onder andere ontstaan omdat er eerst een rij hoogbouw in de groene ruimte gepland was. Na hevig protest van omwonenden is dit niet doorgegaan.

Mheenpark

Bomenexcursie Mheenpark

Datum	Zondag 20 oktober 2024
Tijd	14.00 - 15.30 uur
Locatie	Volgt per mail na aanmelding
Aanmelden	www.ivn-apeldoorn.nl

Wandel met een natuurgids van IVN door het Mheenpark en kom onder andere meer te weten over de verschillende bomen in het park, het monumentaal erfgoed.

Scan de QR-code voor meer informatie over de bomenroute.

Mheenpark, foto Yvonne Zwikker

Lezing 'Ontwikkeling woonwijk Zevenhuizen'

Datum	Woensdagavond 30 oktober 2024
Tijd	19.30 - 22.00 uur
Locatie	De Ontmoeting (Deventerstraat/hoek Bloemheuvellaan, achter de Julianakerk)

Henriette Sanders (adviseur cultuurhistorie, afdeling Vitaal en Ondernemend Gemeente Apeldoorn) houdt een lezing over de totstandkoming van de woonwijk in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw.

Binky's Speurtocht

Datum	Donderdag 31 oktober 2024
Tijd	09.30 - 11.30 uur
Locatie	Mheenpark, starten in de speeltuin (Mheenlaan)

Leuke speurtocht voor kinderen van twee tot ongeveer zes jaar in en rond de speeltuin in het Mheenpark (Pinksterbloem/Mheenlaan).

Erfgoedwandeling | 1,5 uur

Datum	Zaterdag 9 november 2024
Vertrektijd	14.00 uur
Vertrekpunt	Mariëndaal, parkeerplaats vlak bij nummers 1 t/m 3

Met een gids zie je meer! Wandel daarom met een gids van het Apeldoorns Gidsen Collectief door een deel van de wijk Zevenhuizen. Er wordt tijdens deze korte wandeling regelmatig gestopt waarbij er veel aandacht is voor de historie van de wijk, voor de gebouwen die er stonden of nog staan en voor mensen die hun stempel op de wijk hebben gedrukt.

Deze wandeling staat ook gepland op 23 juni en 24 augustus.

CODA Verhalentafel

Datum	Donderdag 26 september 2024
Tijd	10.30 - 12.00 uur
Locatie	Buurthuis Samen055 (Zilver schoon 4)
Aanmelden	verhalentafel@coda-apeldoorn.nl

Praat mee aan de Verhalentafel, dé plek om samen in een informele sfeer diverse herinneringen op te halen, te delen en vast te leggen. Tijdens deze Verhalentafel zijn we nieuwsgierig naar jouw verhalen over het leven in Zevenhuizen, toen en nu. Hoe was het bijvoorbeeld om in een woonwijk te wonen met bewoners met zoveel verschillende achtergronden? Of, hoe was het om hier als kind op te groeien? Wat herinner je je nog van de noodwinkel van Veeneman, klompenmakerij Apola of de kunstrel rondom het Hunnebeddenplan? Deel deze en andere verhalen en herinneringen tijdens de Verhalentafel.

FIETS- EN WANDELROUTES niet op datum

Fietsgilde Apeldoorn

Het Fietsgilde Apeldoorn heeft twee fietsroutes samengesteld op basis van bestaande fietsknooppunten (KNP). Fiets van het ene knooppunt naar het volgende en kom tijdens je fietstocht de mooiste dingen tegen.

KNP-route 1 | 22 km

Deze route begint in het Mheenpark bij KNP 17 en achtereenvolgens fiets je via de knooppunten 66, 57, 52, 85, 67, 91, 03, 45, 34, 70 en 30 weer terug naar 17.

Op de heenweg fiets je door het Mheenpark en park Zuidbroek; de terugweg gaat via het Woudhuis, de Groene Voorwaarts en de Voorwaarts. Tussen de knooppunten 57 en 52 en 91, 03 en 45 fiets je door de Weteringse Broek. Bij KNP 85 en tussen de knooppunten 70 en 30 vind je horecagelegenheden.

KNP-route 2 | 18 km

Ook deze route begint bij KNP 17 in het Mheenpark. Daarna fiets je achtereenvolgens via de knooppunten 61, 04, 65, 52, 57, 91, 03, 45, 34 en 66 weer terug naar 17.

Deze route loopt via 't Sluisje langs het Apeldoorns Kanaal en vervolgens via de Beemte door de Weteringse Broek en via park Zuidbroek terug naar het Mheenpark. Horecagelegenheden vind je tussen de knooppunten 65 en 52 en tussen knooppunten 52 en 57.

IVN Natuureducatie: Fietsroute Ontdek Zevenhuizen | 16 km

Vanaf sporthal De Mheen fiets je via het Mheenpark door de buurt Sluisoord naar het Apeldoorns Kanaal, dan door Oud Zevenhuizen en De Mheen en vervolgens via kinderboerderij Laag Buurloo en het gebied rond GGNet naar de grens met de wijk Zuidbroek. Via de buurten Sprenkelaar, Anklaar, Sleutelbloem en Gentiaan fiets je weer terug naar het startpunt. Je fietst zoveel mogelijk door en langs het groen in de wijk; onderweg is horeca aanwezig bij winkelcentrum De Mheen en Anklaar.

De fietsroute is gemaakt door IVN Apeldoorn en deze is te fietsen via de IVN Natuurapp. In deze app zie je waar je op de route bent en hoe je deze kunt vervolgen; onderweg krijg je informatie bij diverse interessante punten. De IVN Natuurapp is gratis te downloaden in de App Store of via Google Play en nadat je deze geïnstalleerd hebt, filter je de route via de zoekterm 'Zevenhuizen'.

IVN Natuureducatie:

Wandelroute Bomen in het Mheenpark | 2 km

De IVN-bomenroute in het Mheenpark bestaat dit jaar 25 jaar. Bij 27 verschillende boomsoorten vind je genummerde naambordjes om de boom te leren (her)kennen. Ook staan deze bomen beschreven in een speciaal door IVN geschreven boekje dat te downloaden is via www.ivn-apeldoorn.nl (zoek op 'Atlas van Apeldoorn') of de QR-code.

De bomenroute is te wandelen via de IVN Natuurapp. In deze app zie je waar je op de route bent en hoe je deze kunt vervolgen; onderweg krijg je aanvullende informatie. De IVN Natuurapp is gratis te downloaden in de App Store of via Google Play.

De route begint bij Sporthal Mheenpark aan de Zilverschoon 108 en heeft de vorm van een acht: je loopt één rondje ten oosten van de brug bij boerderij de Groenhoeve en een tweede rondje ten westen van de brug.

Bomenroute

Wandelroute Weteringse Broek | 12 km

Deze bewegwijzerde wandelroute van 'Apeldoorn te Voet' verbindt het Apeldoorns station via de wijk Zevenhuizen met het buitengebied. Zo geniet je al wandelend van de Apeldoornse natuur én cultuur. Het eindpunt van deze route is bij de bushalte in Teuge; daar kun je met de bus weer terug naar station Apeldoorn. De route is overigens in beide richtingen te lopen.

Via deze QR-code vind je ook de routebeschrijving (pdf) en een gpx-bestand.

Weteringse Broek

DE GESCHIEDENIS VAN ZEVENHUIZEN

In een geschrift uit de zestiende eeuw wordt op de plek waar je nu de wijk Zevenhuizen vindt, gesproken over 'Aanden Sevenhuysen, Een kamp met zeven huizen'. Een logische naam: in die tijd staan er daadwerkelijk zeven huizen in dat gebied, die eigendom van de rooms-katholieke kerk zijn.

Sevenhuysen

Over 'Sevenhuysen' is verder niet veel bekend, behalve dat het in 1629 ternauwernood gespaard blijft als de Spanjaarden de rest van Apeldoorn in vlammen laten opgaan.

Op een beschrijving uit 1635 van verschillende percelen staat 'Sevenhuysen'. Het blijkt in deze beschrijving echter om zes percelen te gaan, omdat rond 1600 twee percelen worden samengevoegd. Desondanks wordt de naam geen Zeshuizen, maar blijft het Zevenhuizen.

Buurtschap Zevenhuizen

In de Gemeente-Atlas van Nederland uit 1868 is Zevenhuizen te zien als buurtschap: een kleine bewoonde plaats, zonder duidelijk middelpunt zoals een kerk of een marktplein. Dit buurtschap ligt langs de Trekweg en de Oosterlaan en het omliggende gebied bestaat uit agrarisch gebied. Van oorsprong bestaat dit buurtschap uit een aantal boerderijen rondom een kruispunt van veldwegen, die vanuit het dorp richting de oostelijk gelegen velden en akkers lopen. In de loop der jaren ontstaan langs de veldwegen lange rijen van boerderijen en woonhuizen; dit wordt ook wel lintbebouwing genoemd.

Met de aanleg van het Apeldoorns Kanaal worden de oude routes doorgeknipt en verlegd naar de brug in de Deventerstraat. Vanaf dat moment wordt de Trekweg een steeds belangrijkere route, omdat die meer oostelijk ligt dan de oude routes. Tussen de bebouwde linten worden steeds meer woningen gebouwd en ook tussen de linten worden nieuwe straten aangelegd.

Grootschalige uitbreiding

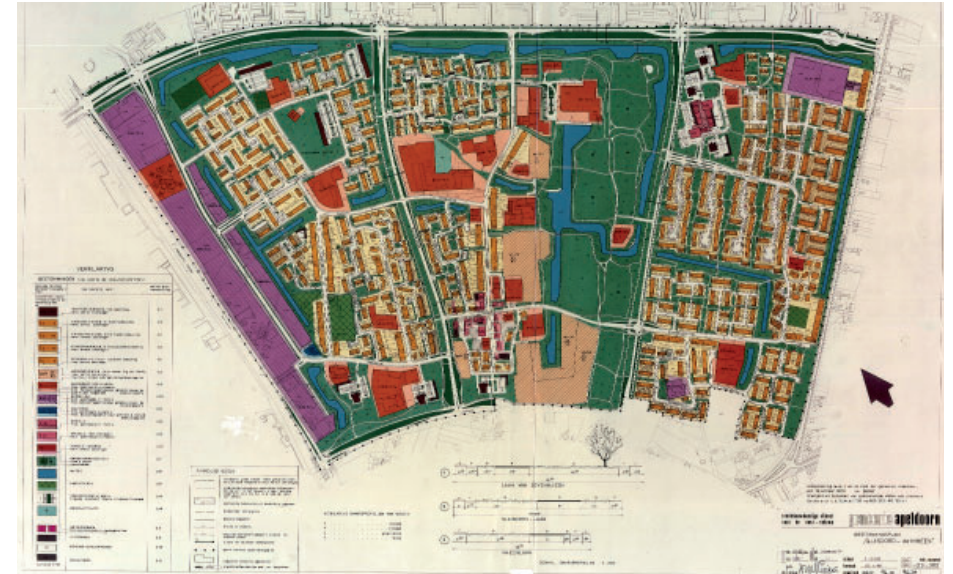
In de jaren zestig, zeventig en tachtig vestigen grote bedrijven zoals de Belastingdienst, Philips, TNO en het Kadaster zich in Apeldoorn. Omdat de medewerkers ergens moeten wonen, wordt onder andere de nieuwbouwwijk Zevenhuizen aangelegd.

De ontwerper van dit nieuwbouwplan is ir. Dick Delver, destijds hoofd stedenbouw bij de gemeente. Hij ontwerpt vier woonbuurten, te weten Sluisoord, de Mheen, Anklaar en Sprenkelaar. Deze buurten zijn onderling met elkaar verbonden door de hoofdwegen Sluisoordlaan, Mheenlaan en Anklaarseweg.

Apeldoorn, 1954

De wijk Zevenhuizen wordt volgens de toen algemeen geaccepteerde principes van 'functionalistische stedenbouw' ontworpen: een groene wijk met een strikte scheiding in functies en een herhaling van identieke woongebieden met dezelfde woontypes en veel hoogbouw. Deze ontwerpmethodode en filosofie ligt ook ten grondslag aan de wijken Kerschoten en Apeldoorn Zuid, maar in Zevenhuizen wordt het op de meest rationele, grootschalige en planmatige manier gerealiseerd.

Zevenhuizen, 1978

Groengebieden scheiden verschillende woonvelden, waarbij elk woonveld gevuld wordt met een herhaling van woningen volgens een standaardopzet. Deze manier van stedenbouw staat bekend als 'stempelstructuren', de herhaling (stempeling) van dezelfde elementen in dezelfde opzet.

In het ontwerp zijn ook grote groenstroken en waterpartijen opgenomen. De waterpartijen helpen om het gebied te draineren, zodat het geschikt wordt voor woningbouw. De groenstroken dienen onder andere als gebruiksgroen voor de bewoners van hoogbouw die geen tuin hebben.

Hoogbouw Anklaar met het Mheenpark op de voorgrond

Het Mheenpark

In de periode dat admiraal J.H. van Kinsbergen in Apeldoorn woont, ontpopt hij zich als een ware weldoener. Eén van zijn vele initiatieven is het plan om in 1812 een gemeenteweide aan te leggen, waar alle inwoners van Apeldoorn gebruik van mogen maken. Uit dankbaarheid wil de gemeente deze weide de naam 'Doggersbank' geven, naar de grootste maritieme overwinning van Van Kinsbergen. Door geldgebrek is dit plan echter nooit volledig uitgevoerd en is men niet verder gekomen dan een door Van Kinsbergen gefinancierd hek bij de Deventerstraat met de naam 'Doggersbank' erop. Een deel van het gebied waar Van Kinsbergen de gemeenteweide wil laten aanleggen, staat daarom tegenwoordig bekend als Park Doggersbank en het Mheenpark. Het Mheenpark dankt zijn naam aan landgoed De Mheen, dat hier ooit gelegen heeft.

Het Mheenpark, een ontwerp van landschapsarchitect Henk Barkhoff, vervult een belangrijke rol als recreatiepark voor bewoners van de wijk. Het is ontworpen in lijn met de stedenbouwkundige opvattingen van ontwerpers uit de jaren zestig waarbij alle functies – wonen, werken en recreatie – strikt van elkaar gescheiden moeten worden.

In 1975 is dit 22 hectare grote park, inclusief het wateroppervlak van de vijvers, klaar. De vijvers zijn gegraven als bergingsvijvers die het regenwater tijdelijk opvangen. Ook zijn deze vijvers en de verbindende sloten nodig om de waterhuishouding in goede banen te leiden. De roestbruine kleur van het water heeft een natuurlijke oorzaak, namelijk het ijzer in de bodem. Dit vormt overigens geen belemmering voor oever- en waterplanten en vissen. De vijvers trekken verschillende watervogels aan, zoals meerkoeten, waterhoentjes, wilde eenden en Canadese ganzen.

Mheenpark

Samen met andere parken, bermen en lanen in Apeldoorn vormt het Mheenpark een belangrijk ecologisch lint, een verbindingsweg waarlangs planten en dieren zich kunnen vestigen en verplaatsen. Pogingen om huizen in het park te bouwen stuit begin 2000 op fel verzet van omwonenden.

Met speelweides, vijvers, sloten, bomen, struiken, wilde flora, wandel- en fietspaden, een hondenuitlaatplek, een tennis- en skatebaan en een 'obstacle run', is het een zeer gevarieerd park. Een park waar wijkbewoners elkaar ontmoeten, recreëren en de natuur kunnen ontdekken.

De noodwinkel van Veeneman

Totdat de houten noodwinkel van Veeneman in 1969 de deuren opent, zijn inwoners van de wijk die dan nog in aanbouw is, afhankelijk van winkels in het centrum of van de SRV-wagen, een rijdende winkel. De heer Veeneman maakt de volledige groei van de wijk mee en speelt goed in op de wensen van de inwoners die uit verschillende delen van het land komen.

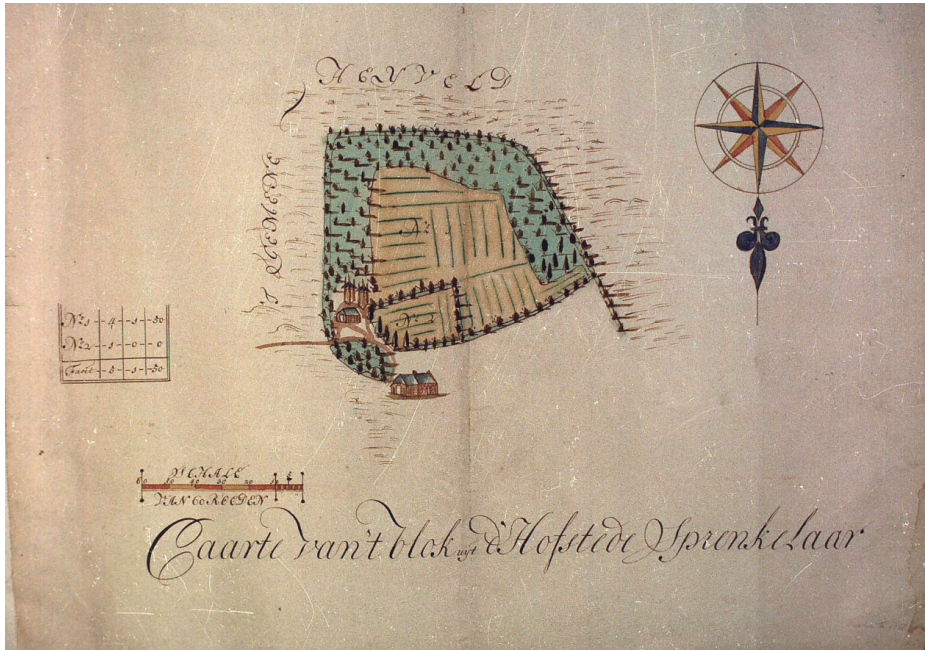

Noodwinkel Veeneman

De winkel is niet alleen een plek om boodschappen te doen, maar ook een sociale ontmoetingsplaats, waarin Veeneman zelf een belangrijke rol speelt. Hij zorgt ervoor dat mensen een praatje met elkaar maken, zodat de nieuwkomers niet vereenzamen. Ook doet hij er alles aan om klanten aan zich te binden. Zo geeft hij aan gezinnen waar een baby geboren is een zilveren, ingegraveerde eetlepel. In de loop der jaren heeft hij er 12.000 persoonlijk langsgebracht. Na verloop van tijd vervangt hij de noodwinkel door een supermarkt en in 1980 gaat hij op franchisebasis verder voor Albert Heijn. Op zijn zestigste verkoopt hij zijn winkel.

De Sprenkelaar

De Sprenkelaar dankt zijn naam aan een boerderij die hier niet ver vandaan heeft gestaan. Een van de eerste bewoners van deze boerderij is Henrick Cornelisse op Sprenckeler, die in 1577 de boerderij in eigendom krijgt. Rampspoed ligt dan echter voor de deur: de Tachtigjarige oorlog is aan de gang en in de omgeving van Apeldoorn wordt flink geplunderd door muitende Duitse troepen die vanuit Deventer de omgeving terroriseren.

Sprenkelaar

Vrouwengoor

Op de kruising van de Pythagorasstraat/Descartesstraat ligt lange tijd een moerasachtig gebied, dat uit met biezen bedekt drijfzand bestaat. Hier loopt een smal pad langs, genaamd Vrouwengoor.

Over de betekenis van deze naam zijn verschillende lezingen: 'Goor' betekent moeras en 'vrouwen' verwijst vermoedelijk naar de middeleeuwse eigenaar van de grond, het kapittel van St. Marie, Onze Lieve Vrouw. Volgens een andere lezing is dit pad vooral gebruikt door boerenvrouwen die boodschappen in het dorp doen.

Vrouwengoor

Aan het begin van de twintigste eeuw doen over het moeras nog tal van spookverhalen de ronde over ijselijke kreten in de nacht en zwevende witte vrouwenfiguren. Enkele bewoners horen 's nachts kreten van een vrouw in doodsangst en wanneer een aantal boeren eropuit trekt, zien ze een oplichtend figuur over het moeras zweven. Volgens de verhalen is het een vrouw die in het moeras verdrinken is. Nog jarenlang vertellen ouders dit verhaal over het geheim van het moeras aan hun kinderen.

LEESTIPS

Meer weten over (de geschiedenis van) Zevenhuizen? We delen hieronder graag een aantal interessante (lees)tips met je.

www.verenigingoudapeldoorn.nl

www.apeldoorn.nl/apeldoornse-kookboeken

32 Apeldoornse parken. Groenvoer, speciale heruitgave 2023;
IVN Apeldoorn (ivn.nl/afdeling/apeldoorn/parken-in-apeldoorn)

Gemeente Apeldoorn, Leven in Z7 (2003)

Gemeente Apeldoorn, Kunst in Z7 (2003)

RELEVANTE WEBSITES

Voor aanvullende informatie of het meest actuele programmaoverzicht van de Atlas van Apeldoorn verwijzen we je ook naar onderstaande websites.

Accres Apeldoorn

www.accres.nl

Architectuurcentrum Bouwhuis

www.architectuurcentrumbouwhuis.nl

Apeldoorns Gidsen Collectief

www.apeldoornsgidsencollectief.nl

CODA

www.coda-apeldoorn.nl/atlas

Erfgoedplatform Apeldoorn

www.erfgoedplatformapeldoorn.nl

Fietsgilde Apeldoorn

www.fietsgilde-apeldoorn.nl

Geheugen Apeldoorn

www.geheugenapeldoorn.nl

IVN Natuureducatie afd. Apeldoorn

www.ivn-apeldoorn.nl

HET GROTE VERHAAL VAN APELDOORN

Apeldoorn kent een rijke geschiedenis die de stad, de dorpen en onze natuur identiteit geeft. De geschiedenis is tot op de dag van vandaag voelbaar en merkbaar in verhalen, in ons het landschap, op locaties en gebouwen, maar ook in tastbare objecten. Om het verleden ook in het heden een plek te geven, wordt gewerkt aan 'Het grote verhaal van Apeldoorn'.

Het grote verhaal van Apeldoorn vertelt over de stad en regio waarin we wonen, vanaf het moment dat de eerste mensen het gebied bezochten tot nu. Van de eerste jagers en boeren, de opkomst van de ijzerindustrie tot beken, sprengen en papiermolens. En van de vestiging van het koninklijk huis in Apeldoorn tot de ontwikkeling van dorp naar stad. De website Het grote verhaal van Apeldoorn bundelt de geschiedenisverhalen en nodigt inwoners van Apeldoorn, leerlingen, liefhebbers en (amateur)historici uit om online een bijdrage te leveren. Zo is Het grote verhaal van Apeldoorn een levend verhaal voor en door ons allemaal.

Benieuwd naar meer verhalen uit Het grote verhaal van Apeldoorn?

Kijk dan op www.groteverhaalvanapeldoorn.nl.

RUIMTE VOOR ERFGOED

Ruimte voor Erfgoed is het gratis maandelijkse bulletin van Erfgoed Platform Apeldoorn (EPA) dat actuele nieuwtjes over erfgoed in Apeldoorn en omgeving bevat.

Via www.erfgoedapeldoorn.nl/ruimte-voor-erfgoed of de QR-code kun je je hiervoor aanmelden; het bulletin ontvang je per mail.

Trekweg 20, textielwinkel 't Spinnewiel

COLOFON

Dit programmaboekje is tot stand gekomen met dank aan:

Foto's & beeldmateriaal

Beeldbank CODA Archief

IVN Apeldoorn

Architectuurcentrum Bouwhuis

Het Utrechts Archief

Gemeentewerken Landelijke Eigendommen

Zevenhuizen

vergis geschiedenis
van hoge flats en onheilsplek
Mheengroen doorspekt met eendgekwek
het is hier opgefrist
't is Zevenhuizen, fijne stek
waar ik mijn parels vis

Peter-Jan de Wilde
Stadsdichter van Apeldoorn

